

RAPORT ȘTIINȚIFIC

pentru anul 2022
privind executarea proiectului de cercetări științifice
Program de postdoctorat (2022-2023)

Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al RM

Proiectul: ASIGURAREA DREPTURILOR OMULUI ÎN CADRUL
ETAPELOR PREJUDICIARE: NORMATIVUL PROCESUAL PENAL
NATIONAL, PRACTICI EUROPENE ȘI INTERNAȚIONALE

cifrul 22.00208.0807.04/PD I

Conducătorul proiectului (postdoctorand) OSTAVCIUC Dinu

Chișinău 2023

AGENTIA NAȚIONALĂ PENTRU CERCETARE ȘI DEZVOLTARE		
Intrare Nr.	88	
27	01	2023

181

Bordirou

	Denumire itim	Pagina
1.	Raportul științific	
2.	Anexa: Monografie: OSTAVCIUC, Dinu. <i>Principiile procesului penal</i> . Chișinău: Ed. „PRINT-CARO”, 2022. 719 p. ISBN 978-9975-135-64-1.	
3.	Anexa: Monografie: Tudor, OSOIANU, Dinu, OSTAVCIUC. <i>Controlul Judiciar al Urmării Penale. Monografie</i> . Chișinău: Ed. „Cartea Militară”, 2022. 200 p. ISBN 978-9975-135-51-1. (Capitolele: I, II).	
4.	Anexa: Confirmare participare la conferință: Conferința științifică internațională cu tematica „TRANZIȚIA REPUBLICII MOLDOVA LA STANDARDELE EUROPENE DE ORDINE ȘI SECURITATE PUBLICĂ”, organizată la 12 octombrie 2022 de către Universitatea de stat din Moldova și Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al RM.	
5.	Anexa: Confirmare participare la conferință: Conferința științifico-practică națională „Probleme actuale privind respectarea dreptului omului în procesul penal și activitatea specială de investigații” din 10 noiembrie 2022. Chișinău.	
6.	Anexa: Confirmare participare la conferință: Conferința științifico-practică internațională „Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice”, din 08 decembrie 2022..	

APROBAT

Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare

_____ 2023

L.Ș

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU
CERCETARE ȘI DEZVOLTARE
COORDONAT

" 14 " *mai* 2023

RAPORT ȘTIINȚIFIC

pentru anul 2022

privind executarea proiectului de cercetări științifice
Program de postdoctorat (2022-2023)

Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al RM

Proiectul: ASIGURAREA DREPTURILOR OMULUI ÎN CADRUL ETAPELOR
PREJUDICIARE: NORMATIVUL PROCESUAL PENAL NAȚIONAL, PRACTICI
EUROPENE ȘI INTERNAȚIONALE
cifrul 22.00208.0807.04/PD I

Prioritatea Strategică: Provocări societale

termen de executare: 31 decembrie 2022

Prim-proector pentru studii și
management al calității

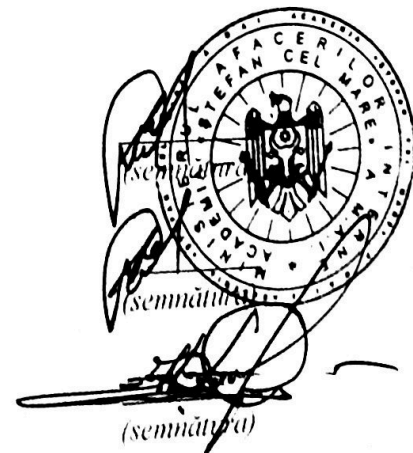
Iurie ODAGIU
(numele, prenumele)

Președintele Senatului

Iurie ODAGIU
(numele, prenumele)

Conducătorul proiectului (postdoctorand)

Dinu OSTAVCIUC
(numele, prenumele)

L.Ș

Chișinău 2023

3 113

1. Scopul și obiectivele propuse spre realizare în cadrul proiectului în anul 2022

Scopul:
Analiza și cercetarea, în aspect teoretic și practic, impactul competenței funcționale a organelor competente de exercitare a urmăririi penale asupra procesului de respectare a drepturilor persoanei în cadrul etapei prejudiciare, începând cu parvenirea actului de sesizare (adresare) la organele de aplicare a legii, în coroborare cu urmărirea penală și cu trimiterea cauzei penale instanței de judecată.

Obiectivele:

- Identificarea cauzelor condamnării Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului pentru nerespectarea drepturilor și libertăților participanților în cadrul procedurilor penale prejudiciabile;
- Constatarea circumstanțelor care determină aplicarea eronată, arbitrară sau diferită de către instituțiile statului a normelor procesuale penale ce garantează sau limitează drepturile și libertățile omului la etapa prejudiciabilă;
- Crearea unui mecanism consecvent în vederea asigurării proporționalității dintre limitarea drepturilor și libertăților omului și scopul legitim urmărit la etapa prejudiciabilă;
- Elaborarea conceptului de asigurare și garantare a drepturilor și libertăților participanților la etapa prejudiciabilă, prin identificarea unor teme noi de aplicare a nulității actului juridic;
- Evaluarea oportunității de a interveni cu propuneri de lege ferenda în vederea armonizării și eficientizării activității organelor de aplicare a legii, cu referire la etapele prejudiciare ale procesului penal;
- Identificarea și evaluarea oportunității de a schimba practicile vicioase de interpretare și de aplicare arbitrară a normelor de procedură penală contrar standardelor internaționale în materia respectării drepturilor și libertăților fundamentale.

2. Etapele în anul 2022

1. Elaborarea planului tezei de doctor habilitat
2. Acumularea informației teoretice și formarea bazei empirice
3. Analiza literaturii de specialitate, cadrului normativ și a practicii judiciare naționale și internațională.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor

- Elaborarea planului tezei de doctor habilitat
- Acumularea materialului teoretic de specialitate, practicii judiciare internaționale și naționale privitor la subiectul asigurării drepturilor omului în cadrul etapelor prejudiciare.
- Deplasări peste hotarele țării.
- Identificarea, generalizarea și sistematizarea viziunilor doctrinare privitor la problematica drepturilor omului în procesul penal
- Analiza cadrului juridic internațional privitor la asigurarea drepturilor omului în etapele prejudiciare ale procesului penal

- Analiza cadrului juridic național în materia corespunderii cu prevederile internaționale ce reglementează respectarea drepturilor omului și standardelor CEDO de către organele de aplicare a legii în procedurile penale prejudiciare
- Organizarea unui eveniment (Conferință) în care să fie discutată problematica asigurării drepturilor omului în etapele prejudiciare ale procesului penal
- Publicarea a cel puțin 15 lucrări atât în reviste de specialitate, cât și în volumele Conferințelor Naționale și Internaționale.
- Elaborarea unei monografii ce ar cuprinde problemele cele mai actuale cu referire la domeniul de cercetare.

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor

- A fost elaborat și aprobat structura și planului tezei de doctor habilitat
- Au fost cercetate și analizate peste 500 de surse bibliografice (lucrări științifice, cauze penale) aferente domeniului de cercetare.
- Au fost conturate opiniilor doctrinare existente în literatura de specialitate, la tema cercetată; au fost identificate problemele desprinse din doctrină și jurisprudență la tema tezei de doctor habilitat; au fost sintetizată problema de cercetare; a fost determinat încadrarea temei tezei de doctor habilitat în preocupările naționale, regionale și internaționale.
- A fost constituită baza doctrinală și empirică internaționale, la fel, a fost ajustată metodologia de cercetare.
- Au fost formulate premisele condamnării Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului pe segmentul respectării și asigurării drepturilor și libertăților participanților în cadrul procedurilor penale.
- S-a identificat: 1. cauzele condamnării Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului pentru nerespectarea drepturilor și libertăților participanților în cadrul procedurilor penale prejudiciabile; 2. circumstanțele care determină aplicarea eronată, arbitrară sau diferită de către instituțiile statului a normelor procesuale penale ce garantează sau limitează drepturile și libertățile omului la etapa prejudiciabilă; 3. mecanismul consecvent în vederea asigurării proporționalității dintre limitarea drepturilor și libertăților omului și scopul legitim urmărit la etapa prejudiciabilă; 4. conceptul de asigurare și garantare a drepturilor și libertăților participanților la etapa prejudiciabilă, prin identificarea unor teme noi de aplicare a nulității actului juridic; 5. oportunitățile de schimbare a practicilor vicioase de interpretare și de aplicare arbitrară a normelor de procedură penală contrar standardelor internaționale în materia respectării drepturilor și libertăților fundamentale.
- A fost organizată Conferința științifico-practică națională „Probleme actuale privind respectarea drepturilor omului în procesul penal și activitatea specială de investigații” din 10 noiembrie 2022. Chișinău.
- Au fost elaborate și publicate 19 lucrări, dintre care 2 lucrări monografice, 1 lucrări în Reviste științifice de peste hotare, 8 lucrări în Reviste naționale și 8 lucrări în Volumele unor Conferințe Științifice Naționale și Internaționale.
- Au fost 5 participări la Conferințele Științifice Naționale și Internaționale desfășurate în Republica Moldova.

5. Rezultatele obținute (după caz; selectați rezultatul obținut)

❖ Manuscrisul tezei este realizat în volum de 70 %

6. Publicațiile la tema tezei de DH (obligatoriu)

1. Monografii (recomandate spre editare de consiliul științific/senatul instituției acreditate la profilul respectiv)

1.1. monografii monoautor

1. OSTAVCIUC, Dinu. *Principiile procesului penal*. Chișinău: Ed. „PRINT-CARO”, 2022. 719 p. ISBN 978-9975-135-64-1.

1.2. monografii colective (cu specificarea contribuției personale)

1. Tudor, OSOIANU, Dinu, OSTAVCIUC. *Controlul Judiciar al Urmării Penale. Monografie*. Chișinău: Ed. „Cartea Militară”, 2022. 200 p. ISBN 978-9975-135-51-1. (Capitolele: I, II).

2. Articole în reviste științifice

2.2. în reviste din străinătate recunoscute

1. OSTAVCIUC, Dinu. Joint form-investigations teams of international legal assistance in criminal matters. În: *ACROSS – A Comprehensive Review of Societal Studies* (Volumul 5 / Anul 2022), Galați, România.
<https://kanalregister.hkdir.no/publiseringskanaler/erihplus/periodical/info?id=502415>

2.3. în reviste din Registrul Național al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

1. OSTAVCIUC, Dinu. Prezumția de nevinovăție – cadrul național și standardele internaționale. În: *Anale științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI RM: științe juridice*. 2022, nr. 15, pp. 8-26. ISSN 978-9975-135-60-3.

<https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/celmare15&div=12&id=&page=>

2. OSTAVCIUC, Dinu. Declarațiile publice pot sau nu afecta prezumția nevinovăției?
În: *Anale științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI RM: științe juridice*. 2022, nr. 15, pp. 118-131. ISSN 978-9975-135-60-3 https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/161257

3. OSOIANU, Tudor; OSTAVCIUC, Dinu. Procedura ridicării provizorii a permisului de conducere a mijloacelor de transport – cadrul normativ național și garanțiile de calitate a legii procesual-penale. În: *Legea și Viața*. 2022, nr. 03-04(363-364), pp. 7-15. ISSN 1810-309X. Categoria – C. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/156051

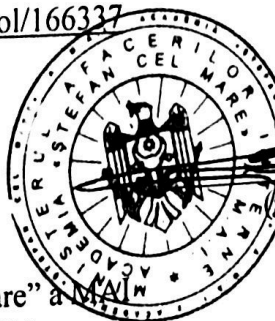
4. OSTAVCIUC, Dinu. Legalitatea procesului penal. În: *Legea și Viața*. 2022, nr. 5-6(365-366), pp. 20-35. ISSN 2587-4365.10.5281/zenodo.6641516.
https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/159132

5. OSTAVCIUC, Dinu. Publicitatea ședinței de judecată . În: *Legea și Viața*. 2022, nr. 9-10(369-370), pp. 67-77. ISSN 2587-4365
https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/166337

AUTOR:

Secretarul științific
al Senatului Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI
doctor în dr., conf. univ. Boris GLAVAN

Stampila, data

(semnătura)

(semnătura)

6. OSTAVCIUC, Dinu. Equality before the law and the authorities. În: *Legea și Viața*. 2022, nr. 9-10(369-370), pp. 7-13. ISSN 2587-4365.
https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/166326
7. OSTAVCIUC, Dinu. Garanții naționale privind desfășurarea procesului penal în termen rezonabil. În: *Legea și Viața*. 2022, nr. 11-12(371-372), pp. 7-22. ISSN 2587-4365
https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/170822
8. OSTAVCIUC, Dinu. Jurisprudența CtEDO în materia respectării termenului rezonabil de soluționare a cauzei penale . În: *Legea și Viața*. 2022, nr. 11-12(371-372), pp. 68-79. ISSN 2587-4365. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/170827

3. Articole în culegeri științifice

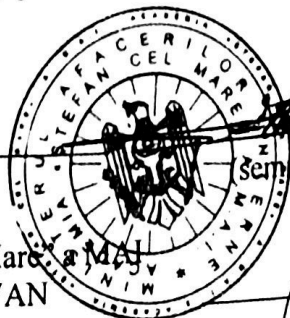
3.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

1. OSTAVCIUC, Dinu; Cătălin-Bogdan PĂUN. Politica UE privind instrumentele juridice și organismele nou create în lupta împotriva spălării banilor și finanțării terorismului. În: *Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice*. Conferință științifico-practică internațională. 09.12.2021. Chișinău, Republica Moldova, 2022, pp. 138-143. (0,36 c.a) ISBN 978-9975-135-53-5. CZU 34+351.74(082)=135.1 =161.1
https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/153529
2. OSTAVCIUC, Dinu; OSOIANU, Tudor. Procedura aplicării măsurilor de protecție a victimelor violenței în familie. În: *Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice* . 9 decembrie 2021, Chișinău. Chișinău: Departamentul Editorial-Poligrafic al Academiei „Ștefan cel Mare”, 2021, pp. 10-29.
3. OSTAVCIUC, Dinu. Protecția datelor cu caracter personal în procesul penal – analiza doctrinei și standardele UE . În: *European integration through the strengthening of education, research, innovations in Eastern Partnership Countries*. Ediția 2, 16-17 mai 2022, Chisinau. Chișinău: 2022, pp. 77-85.
https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/171345
4. OSOIANU, Tudor; OSTAVCIUC, Dinu. Evoluția jurisprudenței privind procedura aplicării arestului preventiv și prelungirii acestei măsuri. În: *European integration through the strengthening of education, research, innovations in Eastern Partnership Countries*. Ediția 2, 16-17 mai 2022, Chisinau. Chișinău: 2022, pp. 116-125.
https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/171351
5. Tudor OSOIANU, Dinu OSTAVCIUC. Revizuirea procesului și casarea hotărârilor instanțelor de control judiciar al urmăririi penale după pronunțarea hotărârii de către curtea europeană a drepturilor omului. În: *Drepturile persoanei: probleme actuale în lumina jurisprudenței naționale*. dedicată jubileului de 75 ani a dlui Andrei SMOCHINĂ, prof. univ., dr. hab., cavalier al Ordinului Republicii. 10.12.2021. Chișinău 2022, pp. 60-66.
6. Dinu OSTAVCIUC. Principiul respectării drepturilor, libertăților și demnității umane. În: *Drepturile persoanei: probleme actuale în lumina jurisprudenței naționale*. dedicată jubileului de 75 ani a dlui Andrei SMOCHINĂ, prof. univ., dr. hab., cavalier al Ordinului Republicii. 10.12.2021. Chișinău 2022, pp. 66-82.

AUTOR:

Secretarul științific
 al Senatului Academiei „Ștefan cel Mare”
 doctor în dr., conf. univ. BORIS GLAVAN

Ștampila, data

(semnătura)

(semnătura)

3.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

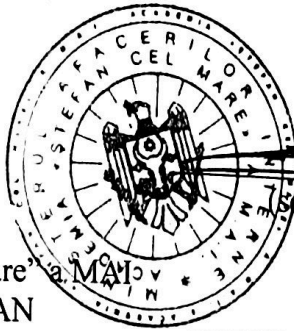
1. OSOIANU Tudor, OSTAVCIUC Dinu. Procedura de autorizare și contestare a punerii
bunurilor sub sechestru în procesul penal. În: *Știința, învățământul și practica prevenirii
criminalității: (culegere de rapoarte și comunicări ale unor conferințe științifice)*. Chișinău: S. n.,
2022 (CEP USM).. pp.521-534. ISBN 978-9975-159-51-7 (PDF).

2. OSTAVCIUC Dinu. Secretul corespondenței-principiu general al procesului penal. În:
*Probleme actuale privind respectarea drepturilor omului în procesul penal și activitatea specială
de investigații. Materialele conferinței științifice naționale, 10.11.2022*. Chișinău: S. n., 2023.
pp.35-50. ISBN 978-9975-159-51-7 (PDF).

AUTOR:

Secretarul științific
al Senatului Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI
doctor în dr., conf. univ. Boris GLAVAN

Ștampila, data

(semnătura)

(semnătura)

8
10

7. **Protecția rezultatelor obținute în formă de obiecte de proprietate intelectuală**
Nu au fost obținute obiecte de proprietate intelectuală din partea conducătorului de proiect

8. **Protecția rezultatelor obținute în formă de obiecte de proprietate intelectuală**
(după caz)

Lista OPI obținute în cadrul realizării proiectului, cu indicarea instituției ce a acordat OPI, nr. de identificare, autorilor, datei de înregistrare.

9. **Diseminarea rezultatelor proiectului**

- Conferința științifico-practică națională „Probleme actuale privind respectarea drepturilor omului în procesul penal și activitatea specială de investigații” din 10 noiembrie 2022. Chișinău. (Comunicare).

- Conferință științifico-practică internațională „Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice” din 09.12.2021. Chișinău, Republica Moldova, 2022,. (Comunicare)

- Conferință științifico-practică internațională „Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice” (Ediția a II-a), din 08.12.2022. Chișinău, Republica Moldova, 2022. (Comunicare)

- Conferința științifico-practică internațională *European integration through the strengthening of education, research, innovations in Eastern Partnership Countries*. Ediția 2, 16-17 mai 2022, Chisinau (Comunicare).

- Conferința științifico-practică internațională „Tranziția Republicii Moldova la standardele europene de ordine și securitate publică” din 12 octombrie 2022, Chișinău.

10. **Concluzii în limba română și engleză**

Problematika respectării drepturilor omului în cadrul procesului penal constituie obiectul de cercetare a multor lucrări de specialitate, însă accentul fiind pus în majoritatea cazurilor pe respectarea garanțiilor procesuale în etapa judiciară a procesului. Autorul, în premieră pentru doctrina autohtonă a analizat și cercetat în aspect teoretic și practic ansamblul de probleme cu care se confruntă organele competente ale statutului în exercitarea, atribuțiilor sale la etapa prejudiciară, prin prisma respectării drepturilor omului, cristalizând controversese referitoare la: condamnarea Republicii Moldova la CtEDO, declararea neconstituțională a unor norme procesual-penale, aplicarea neunitară de către instanțele naționale a unor și acelorași norme, inexistența unei practici judiciare unifice, concurența și interpretarea ambiguu a normelor de procedură de către diferiți subiecți procesuali etc.

Rezultatele obținute au fost promovate și diseminate în cadrul unui for științific organizat în cadrul proiectului și materializate în 19 de publicații, dintre care 2 lucrare monografică, 1 lucrări în Reviste științifice de peste hotare, 8 lucrări în Reviste naționale și 8 lucrări în volumele unor Conferințe Științifice Naționale și Internaționale.

În special, necesită de menționat recomandările de *lege ferenda*, în număr de peste 200, materializate în monografii, care adoptă o abordare holistică a drepturilor omului în vederea soluționării șirului de probleme existente în etapele prejudiciare ale procesului penal, urmărindu-se atingerea rezultatelor scontate în Programul național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023.

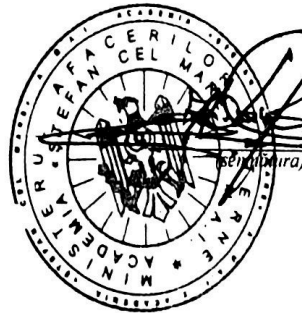
The issue of respect for human rights in the criminal process is the subject of research in many specialized works, but the emphasis in most cases is on the respect of procedural guarantees in the judicial stage of the process. The author, firstly for the native doctrine, under theoretical and practical aspects analyzed and researched the set of problems faced by the competent bodies of the statute in the exercise of their powers at the pretrial stage, through the lens of respect for human rights, crystallizing the controversies related to: the conviction of the Republic of Moldova at the ECHR, unconstitutional declaration of some criminal procedural norms, non-unitary application by national courts of the same norms, non-existence of a uniform judicial practice, competition and ambiguous interpretation of procedural rules by different procedural subjects, etc.

The results obtained were promoted and disseminated within a scientific forum organized within the project and materialized in 19 publications, of which 2 monographic works, 1 work in scientific journals abroad, 8 works in national journals and 8 works in the volumes of National and International Scientific Conferences.

In particular, it is necessary to mention the *lege ferenda* recommendations, numbering over 200, materialized in monographs; which adopt a holistic approach to human rights in order to solve the series of problems existing in the prejudicial stages of the criminal process, aiming to achieve the expected results in the National Program in the Fields of Research and Innovation for the Years 2020-2023.

Conducătorul proiectului

OSTAVCIUC Dinu,
doctor în dr., conf. univ
(nume, prenume, grad, titlu științific)

Executarea devizului de cheltuieli, conform anexei nr. 2.3 parte integrantă a contractului de finanțare nr. _____ din data 03 ianuarie 2022

Denumirea codurilor economice	Codul economic	Aprobat (mii lei)	Precizat (mii lei)	Executat (mii lei)	Efectiv (mii lei)
Deplasări de serviciu în interiorul țării	222710				
Deplasări de serviciu peste hotare	222720	7,6	7,6	7,6	7,6
Servicii editoriale	222910	10,0	17,0	17,0	17,0
Servicii de cercetări științifice contractate	222930				
Servicii neatribuite altor materiale	222990	7,0	-	-	-
Burse pentru studenții autohtoni	281211	104,6	104,6	104,6	104,6
Alte mijloace fixe	318110	10,8	10,8	10,0	10,0
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizitelor de birou	336110				
Total		140,0	140,0	139,2,0	139,2

Notă: codurile economice vor fi incluse doar după necesitate (K6)

Contabil (economist) MÎRZA Margareta
(numele, prenumele, semnătura)

Postdoctorandul OSTAVCIUC Dina
(numele, prenumele, semnătura)

Data: 25.01.2023

A recepționat
Responsabil ANCD

Travi